

Okrugli sto: Efikasni nacionalni kapaciteti za brzo izvršenje presuda Evropskog suda za ljudska prava

15. i 16. decembar 2011. godine

Zaključci predsedavajućeg

Učesnici okruglog stola istakli su da odgovornost za izvršenje presuda Evropskog suda za ljudska prava (u daljem tekstu "Sud") leži na državama članicama. Takođe, učesnici su istakli i značaj razmene iskustava država članica, uzimajući u obzir postojeću dobru praksu za obezbedjenje izvršenja u cilju optimizacije reformi.

U diskusiji je naglašeno da Preporuka Komiteta ministara (2008)2 donosi korisna uputstva državama članicama za brzo izvršenje Sudskih odluka. Preporuka je postala važna, naročito imajući u vidu porast broja predmeta koji zahtevaju izvršenje i nove radne metode usvojene od strane Komiteta ministara iz decembra 2010. godine.

Takođe, ponovo je naglašeno da je Preporuka (2008)2 zapisana u seriji drugih preporuka Komiteta ministara počevši od 2000. godine, pomažući državama članicama u poboljšanju primene Konvencije i presuda Suda, na nacionalnom nivou.

Skorašnja razvoj događaja

Učesnici su pozdravili dostignuća postignuta u oblastima koje pokriva preporuka (2008)2. Oni su primetili, konkretno, različite procedure u cilju izrade nacionalnih akcionih planova za proces izvršenja i nagledanja, bez odlaganja.

Učesnici su primetili različite pristupe ovom pitanju, na nacionalnom nivou. Prednosti i mane u pristupima su uočene, ali je zaključeno da ni jedan od pristupa ne može poslužiti kao model. Ohrabruje saradnja i konsultacije između predstavnika država koje su uzele učešće, kao i naponi koji su preduzeti da bi se unapredila znanja o zahtevima iz Konvencije. Neophodnost buduće saradnje je pocrtana, pre svega u pogledu odabira relevantne sudske prakse, uključujući i presude protiv drugih zemalja. U ovom kontekstu, odluka *Human Rights Trust Fund-a* da podrži prevodjenje najvažnijih presuda Suda je primljena sa odobravanjem.

Učesnici su primetili da neophodnost delovanja koordinatora postoji, u svim zemljama članicama i da ulogu koordinatara, najčešće preuzimaju državni zastupnici i njihove kancelarije, te da je njihov rad znatno unapredovao nakon usvajanja Preporuke 2008 (2). Sta više, iz diskusije je proizašlo da je jasna i brza podrška, od strane najvažnijih državnih organa, uključujući i politički nivo, često bila od presudnog uticaja za uspešnu saradnju sa drugim državnim organima povezanim sa postupkom izvršenja.

Takođe, učesnici su zaključili da je, uopšteno uzevši, praksa izrade akcionih planova usvojena.

Odeljenje za izvršenje ima dugogodišnju praksu u pružanju pomoći i saveta u raznim oblastima od značja za izvršenje.

Okrugli stol

Odgovori na upitnik i aktivna diskusija na okruglom stolu doprineli su identifikovanju više aktivnosti koje mogu doprineti u podizanju nacionalnih kapaciteta, kao što su:

1. Sinergije nacionalnih institucija povezanih sa postupkom izvršenja:

- a) imenovanje, na nacionalnom i regionalnom nivou (naročito u federalnim državama), oficira za vezu u oblasti ljudskih prava u svim ministarstvima, sposobnih da brzo odgovore na zahteve u vezi sa presudama Suda, u skladu sa svojim ovlašćenjima i da , kada je to moguće, organizuju redovne sastanke između oficira za vezu iz različitih institucija, kako bi razmenili iskustva u vezi sa izvršenjem.
- b) pružanje podrške za izradu akcionih planova kroz formiranje među-ministarskih komiteta i/ili radnih grupa, posebno u slučajevima koji otkrivaju važne, strukturalne i/ili kompleksne probleme.
- c) pružanje adekvatne pomoći koordinatoru radi uspostavljanja kontakata, sa svim relevantnim institucijama, naročito na najvišem, uključujući i pravosuđe.
- d) informisanje parlamenata, posebno relevantnih parlamentarnih komiteta, o napretku u vezi sa izvršenjem, na primer, putem prakse pripremanja godišnjih izvještaja u smislu većeg parlamentarnog učešća u postupku izvršenja (kao što je upućivanje pitanja vladama, na debatama i raspravama)
- e) promovisanje dijaloga, i na neformalnim sastancima, posebno na sastancima koordinatora i najviših sudskih vlasti, kao i sa drugim nacionalnim sudskim instancama;
- f) promovisanje većeg učešća u postupku izvršenja ombudsmana, institucija koje štite ljudska prava, nevladinih organizacija i drugih aktera civilnog društva;

2. Transparentnost i informisanost o postupku izvršenja:

- a) osiguravanje da su bez odlaganja izrađeni i implementirani odgovarajući akcioni planovi i da postupak izvršenja ima adekvatan publicitet;
- b) uspostavljanje mehanizama koji imaju adekvatne resurse za izbor i prevod presuda Suda na jezik(e) države – gde je prikladno izvode ili analitične sažetke – relevantne za postupak izvršenja, uključujući i presude protiv drugih država;
- c) osiguravanje adekvatne podrške vlade za publikovanje i širije saznanja o relevantnim presuda, odluka i rezolucija Komiteta ministara, relevantnih za postupak izvršenja;
- d) uspostavljanje, kada god je to moguće, saradnje među državama radi razmene prevedenih presuda;
- e) pojačati napore radi informisanja izvršnih vlasti, parlamenata, sudstva i advokata o relevantnim presudama Suda i postupku izvršenja presuda Suda putem početne ili kontinuirane obuke, seminara, okruglih stolova, univerzitetskih programa, periodičnih ili *ad hoc* publikacija;

3. Uloga i sredstva za koordinatora:

- a) da se osigura da su svi relevantni organi vlasti dobro upoznati sa obavezom države prema članu 46 Evropske konvencije o ljudskim pravima, da se povinuju konačnoj presudi Suda u svim predmetima u kojima su strane u postupku;

- b) da se osigura da je jasno definisana uloga koordinatora, ako je prikladno, zakonskim ili regulatornim aktima, ili putem utvrđenih radnih metoda, uključujući neophodno ovlašćenje da se bavi potpunim i brzim izvršenjem presuda;
- c) da se osiguraju adekvatni ljudski i finansijski resursi za koordinatora i relevantne vlasti koje su uključene u postupak izvršenja kako bi delotvorno mogli obavljati svoje obaveze;

4. Delotvorna saradnja domaćih vlasti i Saveta Evrope:

- a) osiguranje brzog i efikasnog protoka informacija između Komiteta ministara i domaćih vlasti pri Stalnoj misiji pri Komitetu ministara i/ili koordinatora;
- b) podsticanje učešća koordinatora na sednicama Komiteta ministara (DH);
- c) promovisanje konsultacija domaćih vlasti sa Odeljenjem za izvršenje, s obzirom da takve konsultacije daju mogućnost da se prodiskutuju problemi sa kojima se suočavaju domaće vlasti i saznaju koja su očekivanja vezana za moguće mere implementacije;
- d) promovisanje posete Strazburu, što će činiti relevantne domaće vlasti, posebno visoka sudska vlast i tužioci, kako bi se razmenili stavovi o postupku nadzora Komiteta ministara u postupku izvršenja.
